

WHO společně s partnery z Číny a Evropy zahajuje multilaterální iniciativu ke klimatu a zdraví: Společný výzkum odolných řešení pro udržitelnou a zdravou budoucnost

2.7.2025 - | PROTEXT

Mezi účastníky patřili zástupci oddělení WHO pro životní prostředí, změnu klimatu a zdraví, autonomního okresu Pao-tching Li a Miao v provincii Chaj-nan v Číně, francouzského města Vichy, Fakulty veřejného zdraví Pekingské univerzity, Západočínské nemocnice při univerzitě v S'-čchuanu a také odborníci z evropských institucí zaměřených na balneologii, výživu a standardizaci. Společně hledali integrovaná řešení na pomezí klimatu a zdraví, která by přispěla k udržitelnější budoucnosti.

Jedním z hlavních bodů bylo oficiální spuštění ženevské iniciativy proaktivního přístupu ke zdraví při oteplení o 1,5 °C (**Geneva 1.5°C Proactive Health Initiative**), která představuje vůbec první nadnárodní platformu propojující akademickou sféru, průmysl a veřejnou správu se zaměřením na otázky klimatu a zdraví v městském prostředí.

Kulatý stůl se soustředil na tři klíčová témata: nový přístup ke zdraví v kontextu oteplení o 1,5 °C, inovativní praxi „Z laboratoře do komunity“ a městská opatření pro realizaci zdravotnických strategií.

- **Formulování nového paradigmatu: Proaktivní přístup ke zdraví při oteplení o 1,5 °C**

Symposium představilo komplexní rámec pro „proaktivní přístup ke zdraví při oteplení o 1,5 °C“ a zdůraznilo výrazné zdravotní přínosy, které by přineslo omezení globálního oteplování na tuto hranici. Odborníci WHO upozornili, že klimatická rizika jako extrémní horka, přírodní katastrofy a úbytek biodiverzity zhoršují výskyt respiračních a kardiovaskulárních onemocnění, infekčních chorob i podvýživy. Samotné znečištění ovzduší způsobuje každoročně sedm milionů předčasných úmrtí, což převyšuje souhrnný počet obětí HIV/AIDS, malárie a tuberkulózy. Celkem 99 procent světové populace je přitom vystaveno koncentracím znečišťujících látek, které překračují bezpečnostní limity stanovené WHO.

- **Z laboratoře do komunity: transformativní inovace**

Čínské a evropské instituce představily případové studie založené na důkazech, které se týkaly zlepšování kvality ovzduší, hodnocení zdraví ve městech, inovací v oblasti balneoterapie, proaktivních lékařských zásahů, rozvoje zelených ploch, iniciativ zelených nemocnic, zdravého stravování a označování udržitelných výrobků.

- **Městská opatření: Překlenutí posledního úseku**

Samostatné bloky byly věnovány městským iniciativám Pao-tchingu a firmy Vichy, které představily příklady přírodní terapie a zdravotního plánování přizpůsobeného změně klimatu.

Hlavní výstupy

- **Zahájení iniciativy „Geneva 1.5°C Proactive Health Initiative“**

Tato iniciativa stojí na třech základních pilířích:

- **Společná vize a odůvodnění:** Uznání významu proaktivního přístupu ke zdraví při oteplení o 1,5 °C jako zásadní proměny v řešení zdravotních rizik vyvolaných klimatem a při přechodu k novým modelům zdravotní péče.
- **Rozvoj výzkumu a praxe:** Účastníci se jednoznačně zavázali k podpoře výzkumu a zavádění proaktivního přístupu ke zdraví při oteplení o 1,5 °C založeného na důkazech. Důraz je kladen na odolnost zdravotních systémů vůči klimatickým změnám a zahrnuje integraci proaktivních opatření, jako je posilování znalostí, přírodní terapie, digitální zdravotnická řešení, inovace ve výživě a vytváření zdravého životního prostředí. Tyto snahy budou podpořeny vhodnými politickými nástroji, včetně zeleného financování, aby byla zajištěna dlouhodobá udržitelnost proaktivních zdravotních systémů
- **Světová aliance pro spolupráci:** Bude založena „Mezinárodní aliance pro proaktivní zdraví při oteplení o 1,5 °C“ (1.5°C Proactive Health International Alliance), jejímž cílem je vytvořit síť pro spolupráci a inovace napříč oblastmi výzkumu, městského rozvoje a průmyslové synergie. Vzniknou specializované pracovní skupiny, které propojí odborné znalosti, zkušenosti, politické nástroje a příležitosti k partnerství, a podpoří tak mezinárodní mezioborovou spolupráci a pilotní iniciativy
- **Zahájení spolupráce mezi čínskými a evropskými městy v oblasti proaktivního přístupu ke zdraví**

Pao-tching a Vichy podepsaly memorandum o porozumění s cílem prohloubit spolupráci v následujících oblastech:

- Propojování balneoterapie s tradiční čínskou medicínou
- Výměna a školení zdravotnických pracovníků
- Vědecký výzkum a inovace v oblasti proaktivního zdraví
- Kulturní, vzdělávací a hospodářská výměna mezi oběma komunitám

Názory odborníků

Semináře se zúčastnila mezi jinými také **Dr. Maria Neiraová**, ředitelka oddělení pro životní prostředí, změnu klimatu a zdraví při WHO, která zde vystoupila s projevem. Vyzdvihla iniciativu proaktivního zdraví jako příklad inovativního přístupu, spolupráce napříč sektory a globálního vůdcovství.

Dr. Ren Minghui, ředitel Spolupracujícího centra WHO pro všeobecné zdravotnické pokrytí a ředitel Institutu globálního zdraví při Pekingské univerzitě, představil účastníkům semináře podrobně koncept „proaktivního přístupu ke zdraví při oteplení o 1,5 °C“. Tento inovativní přístup definoval jako zásadní posun od pasivního, na nemoc zaměřeného systému zdravotní péče k ucelenému modelu, který 1) klade důraz na člověka a péči v průběhu celého života, 2) propojuje koordinaci mezi různými sektory – zdravotnictvím, sportem, důchodovým zabezpečením, vzděláváním, životním prostředím a výživou, a 3) nabízí komplexní řetězec zdravotních služeb zahrnující podporu zdraví, prevenci, diagnostiku, léčbu, rehabilitaci, péči i celkovou životní pohodu.

Dr. Heather Adair-Rohaniová, odborná pracovnice a pověřená vedoucí oddělení WHO pro kvalitu ovzduší, energetiku a zdraví, představila strategický přístup WHO k řešení zdravotních rizik spojených se znečištěním ovzduší. Ten zahrnuje podporu spolupráce napříč sektory, aktualizaci

směrnic WHO pro kvalitu ovzduší a spuštění globálních akčních iniciativ. Zároveň představila kapacity WHO v oblasti institucionálního rozvoje a technické podpory, včetně nástrojů pro hodnocení zdravotních rizik, integrovaných řešení na pomezí energetiky a zdravotnictví a vzdělávacích materiálů pro odbornou přípravu.

Dr. Diarmid Campbell-Lendrum, vedoucí oddělení WHO pro změnu klimatu, představil aktuální globální situaci v oblasti klimatických a zdravotních rizik a zdůraznil přínosy, které může mít klimatická akce pro zdraví. Předložil několik strategických doporučení, mimo jiné: zaměřit se na pozitivní vize; vytvářet co nejjednodušší aliance nezbytné k dosažení konkrétních cílů; opírat se o důkazy a ekonomická zdůvodnění investic místo spoléhání výhradně na rozvojovou pomoc; překročit rámec „vertikálních“ podpůrných mechanismů pro klima a zdravotnictví; a projevovat vůdčí roli a aktivně hledat partnerství, včetně spolupráce s WHO.

Dr. Wei Huangová, členka vědecké poradní skupiny WHO pro globální znečištění ovzduší a zdraví, profesorka Fakulty veřejného zdraví Pekingské univerzity a ředitelka Institutu environmentální medicíny při téže univerzitě, představila globální politiku v oblasti environmentálního zdraví a výzkumné případy z Číny. Navrhla zavedení „intervencí v průběhu celého života založených na konceptu exposomu, které by zohledňovaly jak ekosystémové faktory, tak faktory životního stylu, včetně zelených ploch, přírodních terapií, výživy a stravovacích návyků, s cílem umožnit proaktivní řízení zdraví na úrovni celé populace i jednotlivce“. Dr. Huangová zároveň zdůraznila potřebu „vytvářet intervenční politiky spojením vědeckých důkazů s účinnými strategiemi komunikace zdravotních rizik“.

Dr. Fengming Luo, prezident Západočínské nemocnice při univerzitě v S'-čchuanu, představil pětipilířovou strategii nemocnice v oblasti klimatu a zdraví: mezinárodní výzkumná partnerství, systémy urgentní péče a kontroly epidemií, optimalizaci pokročilých zdravotnických modelů, zvyšování povědomí o rizicích a vzdělávání veřejnosti a iniciativu zelené nemocnice. Ve svém vystoupení vyzval ke globálnímu úsilí prostřednictvím akčního plánu spolupráce, platformy včasného varování využívající umělou inteligenci, mezinárodního fondu pro klima a zdraví, nadnárodní koordinace zdravotní politiky, celosvětové výzkumné sítě a příručky pro proaktivní zdravotní opatření.

Inovace v oblasti klimatu a zdraví ve městech v praxi

Mukui Rui, tajemník stranické organizace autonomního okresu Pao-tching Li a Miao v čínské provincii Chaj-nan, uvedl: „Pao-tching využívá svého výjimečného přírodního prostředí k hledání cest, jak se stát městem proaktivního zdraví, a to prostřednictvím iniciativ Zóny zelených a digitálních inovací mezi Čínou (Pao-tching) a Evropskou unií, budováním technologické infrastruktury pro proaktivní zdraví a spuštění projektu spolupráce v oblasti zelených a digitálních inovací (GDIP). Cílem okresu je sdílet své klimatické a ekologické zdroje se světem ku prospěchu celého lidstva.“

Yves-Jean Bignon, zástupce starosty francouzského města Vichy, se podělil o zkušenosti města s propojením územního plánování a proaktivního řízení zdraví. Vichy staví na svých termálních pramenech a uplatňuje model „terapie + pohyb + společenská angažovanost“. Město bylo za svůj lázeňský význam zapsáno na Seznam světového dědictví UNESCO.

Delegace z Pao-tchingu navštívila Vichy, aby si vyměnila zkušenosti v oblasti spolupráce mezi průmyslem, akademickou sférou a výzkumem v rámci klastrů zaměřených na proaktivní zdraví. Mezi hlavní body zájmu patřila lékařská centra specializovaná na termální terapii, výzkumné základny pro přírodní kosmetiku, potravinářské podniky využívající termální prameny a výrobní zařízení na funkční minerální vody s prokázaným zdravotním účinkem a plnou dohledatelností.

Mezisektorová spolupráce

Elena Villalobosová Pratsová, vedoucí sekretariátu aliance organizace WHO pro transformační opatření v oblasti klimatu a zdraví, představila zkušenosti WHO s organizací a fungováním mezinárodních aliancí.

Anne Gonneauová, členka odborného výboru Evropské asociace lázní, představila klíčové evropské zkušenosti s rozvojem odvětví proaktivního zdraví založeného na využívání přírodních zdrojů.

Jiuchi Lao, hlavní zástupce dánské rady pro zemědělství a potraviny v Číně, přiblížil základní principy a praxi Dánska v oblasti proaktivního zdraví v souladu oteplením o 1,5 °C, a to z pohledu výživy a stravování.

Binsheng Wei, generální ředitel pro audit a podnikové zajištění společnosti DEKRA China, hovořil o roli norem a regulací při podpoře zdravotních iniciativ odolných vůči změně klimatu, propojení průmyslových odvětví a přechodu měst na nízkouhlíkový provoz. Podělil se také o praktické zkušenosti s jejich zaváděním.

Dr. Fengming Luo, prezident Západočínské nemocnice při univerzitě v S'-čchuanu, zdůraznil klíčovou roli environmentálních opatření v prevenci a léčbě respiračních onemocnění. Poukázal na nutnost aktualizovat modely klinického vzdělávání na základě principů proaktivního zdraví a aktivně rozvíjet praxi zelených nemocnic.

Mukui Rui, tajemník stranické organizace autonomního okresu Pao-tching Li a Miao v čínské provincii Chaj-nan, popsal, jak mohou místní samosprávy urychlit rozšíření mezinárodního zdravotního pokrytí vytvářením podpůrného politického prostředí a efektivním využíváním ekologických zdrojů v rámci iniciativ propojujících klima a zdraví. Zároveň zdůraznil význam přenášení výzkumných poznatků do praxe.

Yves-Jean Bignon, zástupce starosty francouzského města Vichy, představil takzvaný „vichyský model“ - rozvoj místního zdravotně-ekonomického ekosystému založeného na termálních pramenech, který propojuje výzkum s praxí a směřuje k udržitelnému způsobu správy.

Společně kupředu

Během konference delegace na pozvání WHO navštívila její ústředí v Ženevě. Delegaci tvořili zástupci okresu Pao-tching (provincie Chaj-nan), Institutu Ning-jüan pro klima a udržitelný rozvoj a Fakulty veřejného zdraví Pekingské univerzity. Na půdě WHO vedli s jejími představiteli podrobná jednání a vyměňovali si zkušenosti.

Zástupci WHO navrhli rozvíjet v Pao-tchingu vzdělávací programy v oblasti zdraví, nástroje pro městské plánování zdraví, databáze dopadů na zdraví a související hodnotící nástroje. Mukui Rui potvrdil, že tyto iniciativy odpovídají potřebám okresu, a vyjádřil připravenost Pao-tchingu sloužit jako „městská laboratoř“ pro pilotní projekty a spolupracovat s WHO na jejich realizaci.

WHO ocenila vizi proaktivního zdraví při oteplení o 1,5 °C, vyzdvihla integrovaný přístup Pao-tchingu ke klimatu a zdraví a zdůraznila význam meziregionální spolupráce. Vzhledem k tomu, že budoucnost klimatu bude do značné míry utvářena Asií, zejména Čínou, která je největší a nejrychleji rostoucí ekonomikou světa, má směřování její politiky zásadní význam, zatímco Evropa si udržuje stabilní úroveň emisí. Čínské univerzity, místní samosprávy a iniciativy podporované na národní úrovni disponují silným odborným a institucionálním zázemím. WHO vyjádřila přání sladit pilotní projekt v Pao-tchingu se svými stávajícími aktivitami vedenými jejím oddělením pro životní prostředí, změnu klimatu a zdraví a využít čínské zkušenosti k podpoře globálního úsilí v rámci iniciativy 1.5°C

Proactive Health Initiative. WHO zdůraznila, že Čína by měla hrát roli světového vzoru, a to podporou dalších zemí prostřednictvím transferu technologií a tvorby standardů.

Další kroky

- Zahájit v roce 2025 čínsko-evropskou iniciativu pro výzkum v oblasti proaktivního přístupu ke zdraví (Proactive Health Research Initiative)
- Založit v roce 2025 Alianci pro proaktivní přístup ke zdraví při oteplení o 1,5 °C (1.5°C Proactive Health Alliance)
- Uznat Pao-tching v čínské provincii Chaj-nan za pilotní zónu proaktivního přístupu ke zdraví při oteplení o 1,5 °C (1.5°C Proactive Health Pilot Zone) a ve spolupráci s evropskými partnery rozvíjet společné projekty v oblasti přírodních terapií, digitálních zdravotních řešení, výživy a budování zdravých komunit jako součást mezinárodní sítě pro rozvoj odvětví proaktivního zdraví.

KONTAKT: Ting Qu, tingqu@cgsda.org

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/who-spolecne-s-partnery-z-ciny-a-evropy-zahajuje-multilaterální-iniciativu-ke-klimatu-a-zdravi-spolecny-vyzkum-odolnych-reseni-pro-udržitelnou-a-zdravou-budoucnost/2693992>